

ความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง

The Success of Community in Protection and Solution of
Problem of Youth Risking to Drug Addiction in Angthong
Province

เอกรัตน์ หามนตรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนในจังหวัดอ่างทอง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง 3) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงประมาณ (Quantitative Research)

ผลการวิจัยพบว่า

1. จากการวิเคราะห์สถานการณ์พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนในจังหวัดอ่างทอง พบว่า อายุเฉลี่ยของเยาวชนน้อยลง ระหว่าง 12-15 ปี มีแนวโน้มสูงขึ้น ยาเสพติดที่ระบาด คือ ยาบ้า กัญชา ยาไอซ์ และยาเสพติดประเภทใหม่ที่แพร่หลาย โดยใช้ยาแก้ปวดผสมเครื่องดื่มทำให้เกิดอาการมึนเมา

2. จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน ได้แก่ เยาวชน ครอบครัว ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น องค์กรภายในชุมชน ปัจจัยภายนอก ได้แก่ เครือข่ายชุมชนยาเสพติด องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

3. แนวทางในการดำเนินงานของชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตาม ประเมินผล

คำสำคัญ : ความสำเร็จของชุมชน ป้องกันแก้ไขปัญหาเยาวชนติดยาเสพติด จังหวัดอ่างทอง

Abstract

This research has 3 objectives as follows. The first objective is to analyze of risk behaviors to drug addicts among youth in Ang-Thong Province. The second aim is to examine the factors that are affected to success in the community for preventing and solving problem of youth who are risk behaviors in drug addiction in Ang-thong Province. The third objective is lead to the success community for preventing and solving the problem of youth who are risk behaviors to drug addiction in the Ang-Thong province. This study is to present the mixed methodology research, which are consisted of a qualitative and quantitative method

The results showed that

1. From analysis of the youth situation to drug dependency in Ang-thong Province, the average age that aged around 12-15 years tend to increase. The drugs that are circulating in Ang-thong province included of amphetamines, marijuana, ice and new types of drugs. Using analgesic mixed with soft drinks cause intoxication.

2. The study of factors that are affected to success the community for preventing and solving the problem of youths who have risk behaviors in drug addiction in Ang-thong Province is composed of internal factors such as youth,

family, community, local leaders. Moreover, the external factors included of the drug community network, and organization of Drug Related offices.

3. Recommendations for success community to preventing and solving youth risk at drug addiction in Ang-thong Province by using principle of participation in making decision, plan, procedure, benefit cooperation, and follow up assessment Furthermore.

Keywords: The Success Community, Protection and Solution, Youth Drug Addiction. Problem, Ang -Thong province.

บทนำ

ยาเสพติดเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมไทยและประเทศชาติอย่างยิ่ง เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างก่อให้เกิดปัญหาสังคม มีผลเสียต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของประชากร สถาบันทางสังคมและความมั่นคงของชาติอีกด้วย การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีความรุนแรงและขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกเพศทุกวัย การแพร่ระบาดของปัญหายาเสพติดมีความรุนแรงมีการเพิ่มขึ้นอย่างมากของปริมาณการผลิต การค้าและการจำหน่าย (Supply) รวมทั้งมีการพัฒนาด้วยยา ส่วนผสมของยาเสพติดรูปแบบใหม่เพื่อให้บริการและตอบสนองความต้องการของผู้เสพแต่ละประเภท (Demand) มีจำนวนและสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) มีสถิติการจับกุมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ พ.ศ. 2548 – 2552 มีแนวโน้มสูงขึ้น กล่าวคือ 71,539 คดี, 82,864 คดี, 106,599 คดี, 115,013 คดี และ 140,567 คดีตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีผู้กระทำความผิดด้านยาเสพติดเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ และแสดงให้เห็นว่าการปราบปรามจับกุมหรือใช้ขบวนการทางกฎหมายอย่างเดียวไม่สามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2553)

เนื่องจากปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศไทยที่มีมานาน ลักษณะและความรุนแรงของปัญหาเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งต่างก็เอื้อให้ปัญหายาเสพติดทวีความรุนแรง โดยเฉพาะปัญหาในกลุ่มผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นเด็กและเยาวชน

ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ส่งผลกระทบต่อสังคม ชุมชน และตนเอง เช่น การสูญเสียโอกาสในการศึกษา สุขภาพร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม การสูญเสียอิสรภาพเนื่องจากกระทำ ความผิด ความสัมพันธ์ใน ครอบครัวถูกทำลาย ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หรือผลกระทบในระดับประเทศคือ การสูญเสียด้านงบประมาณในการปราบปรามจับกุมคุมขัง รวมทั้งการบำบัดฟื้นฟูซึ่งนำมาสู่การสูญเสียที่สำคัญคือ การสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีค่าอัน เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต สอดคล้องกับข้อมูลจากศูนย์เทคโนโลยี สารสนเทศกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ระหว่างปี 2552 ถึงปี 2557 พบว่าปัญหา ของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ในปี 2552 มี จำนวน 12,352 คน ปี 2553 มีจำนวน 14,695 คน ปี 2554 มี จำนวน 13,845 คน ปี 2555 มีจำนวน 14,773 คน ปี 2556 มีจำนวน 15,530 คน และปี 2557 มีจำนวน 16,679 คน สะท้อนให้เห็นว่าจำนวนเด็กและเยาวชนที่ทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมีสัดส่วนที่ สูงขึ้นทุกๆ ปี (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, ม.ป.ป.)

โดยเฉพาะแนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดอ่างทองจากสถิติข้อมูลและผล การดำเนินการตั้งแต่ปี 2558 ถึงปัจจุบันเป็นต้นมา ทำให้คาดว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของ ยาเสพติดในจังหวัดอ่างทองเพิ่มมากขึ้น กลุ่มเป้าหมายที่ต้องให้ความสนใจ ยังคงเป็นกลุ่ม เด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษาที่มีอายุ ระหว่าง 15 – 20 ปี มีแนวโน้มว่าจะเข้าไป เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากที่สุด โดยเฉพาะกลุ่มผู้เสพยาเก่ามีแนวโน้มกลับมาเสพซ้ำเพิ่มมา กขึ้นและพื้นที่ที่ต้องเฝ้าระวัง คือพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดมาก ได้แก่ อำเภอเมือง (ชุมชนโรงถ่าน ชุมชน ในเขตเทศบาลเมือง และตำบลรอบๆ เขตเมือง) อำเภอวิเศษชัยชาญ (ตำบลไผ่จำศีล ตำบลศาลเจ้าโรงทอง ตำบลม่วงเตี้ย) อำเภอโพธิ์ทอง (ตำบลทางพระ ตำบลยางซ้าย ตำบลบาง เจ้าฉ่า และตำบลคำหยาด) อำเภอแสวงหาในพื้นที่รอยต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ตำบลสีบัวทอง เพราะกลุ่มผู้ค้ามีความเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ค้าในจังหวัดอื่น ๆ (สำนักงานสถิติจังหวัดอ่างทอง สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559)

จากสถิติข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาด้านยาเสพติดและการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี องค์ความรู้ด้านยาเสพติด ดังนั้นสาเหตุการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัญหายาเสพติดมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง หลายมิติหลายด้าน มีความเชื่อมโยงกับปัญหาในหลายมิติของชุมชน

การแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดเพื่อให้ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริงจำเป็นต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วม ความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญ โทษภัยของปัญหาเสพติด การแก้ปัญหาประชาชนและชุมชนมีบทบาทสำคัญทั้งในบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) และบทบาทของการเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ (Strategy Partnership) ซึ่งในชุมชนมีองค์กรชุมชนทั้งแบบที่เป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ ประกอบไปด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล ซึ่งมีผู้นำที่เป็นทางการ คือ นายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนภูมิภาคมีกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำที่เป็นทางการ มีสถาบันการศึกษาคือ มีครูทำหน้าที่ให้การศึกษทั้งในโรงเรียน นอกโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ยังมีสถาบันทางศาสนา คือ วัด มีพระทำหน้าที่ในการสืบทอดพระพุทธศาสนา ถ่ายทอดความรู้ อบรมสั่งสอนในด้านศีลธรรมจรรยา ให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติชอบอยู่ในกรอบของศีลธรรม ในส่วนขององค์กรอื่นๆ ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เกษตรตำบล พัฒนาการ เป็นต้น ในส่วนอื่น ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้มีจิตสาธารณะหรือจิตอาสา และที่สำคัญที่สุดคือ ประชาชนเองที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีผลกระทบโดยตรง โดยประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกับองค์กรหน่วยงานของรัฐ ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ชุมชนย่อมรู้ดีที่สุดว่าใครเป็นผู้ค้า ใครเป็นผู้เสพ และใครเกี่ยวข้องอย่างไร เพราะเหตุใดจึงสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ตรงตามประเด็น และมีความยั่งยืน ประชาชนและชุมชนได้เรียนรู้ เกิดความมั่นใจ มีความตระหนัก สามารถจัดการตนเองได้ ส่วนหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่สนับสนุนช่วยเหลือ เมื่อทำงานตามหน้าที่เสร็จสิ้นแล้วก็ออกไป ส่วนประชาชนยังคงอยู่ในชุมชน การดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด นอกจากได้รับความร่วมมือด้วยดีจากปัจจัยภายในชุมชนแล้วการได้รับการสนับสนุนจากปัจจัยภายนอก คือ องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้การช่วยเหลือสนับสนุนก็จะทำให้การดำเนินงานป้องกันแก้ไขยาเสพติด มีความสำเร็จได้มากขึ้นและมีความยั่งยืนตลอดไป

จากประเด็นปัญหาต่างๆ ดังกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาปัจจัยความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง โดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย ปัจจัยภายในชุมชน ได้แก่ ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่

องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร่วมกันคิดตัดสินใจ วางแผนดำเนินการ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันแก้ไข ปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง และเป็นผลดีต่อสังคม และประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การติดยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนในจังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง
3. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการป้องกัน และแก้ไข ปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนในป้องกันและแก้ไข ปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทองและเป็นแนวทางในการดำเนินงานของชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการป้องกันแก้ไข ปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่จังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย กลุ่มเยาวชน 13-18 ปี และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 19 ปีขึ้นไป

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 362 คน รวมทั้งหมด 724 คน โดยมีรายละเอียดแต่ละกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1.2.1 กลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ จังหวัดอ่างทองและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดตั้งแต่อายุ 19 ปีขึ้นไป จำนวน 362 คนโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบบ สัดส่วนของ Taro Yamane

2.1.2.2 กลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัด
อ่างทองที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดตั้งแต่อายุ 13 - 18 ปี จำนวน 362 คน
ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งสัดส่วนของ Taro Yamane

2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
คัดเลือก แบบเจาะจงโดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากตัวแทน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่
ป้องกันปราบปรามยาเสพติด เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง
รวมจำนวน 15 คน

2.2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group
Discussion) โดยคัดเลือกแบบเจาะจงโดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากหน่วยงานภาครัฐที่ให้การ
สนับสนุนหรือเกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ
เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ป้องกันปราบปรามยาเสพติด
และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวน 10 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ระหว่าง 1 พฤษภาคม 2560 ถึง 30 เมษายน 2561
รวมระยะเวลาในการวิจัย 12 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ตามลักษณะ
การศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่มีเนื้อหาสนับสนุนผลการวิจัยให้ชัดเจน
มากขึ้น สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัยได้
ศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การ
สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus group Discussion) ถอดบทเรียนชุมชนและป้องกันปราบปรามยา
เสพติดและการวิจัยเชิงปริมาณโดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้สถิติที่ใช้ในการทำวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภทได้แก่

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป
2. สถิติเชิงอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่า (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA or f-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)
3. ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม สัมภาษณ์เชิงลึก และถอดบทเรียน วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันแก้ปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง โดยมีประเด็นอภิปรายครอบคลุมวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) วิเคราะห์สถานการณ์พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดกลุ่มเยาวชนในจังหวัดอ่างทอง 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง 3) แนวทางในการดำเนินงานของชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง

ผลการวิจัยความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันแก้ปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง

1. สถานการณ์พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดกลุ่มเยาวชนในจังหวัดอ่างทอง ส่วนใหญ่ เป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี มีแนวโน้มเพิ่มจำนวนมากขึ้น คือ ยาบ้า กัญชา ยาไอซ์ และยาเสพติดประเภทใหม่ที่ใช้แพร่หลายโดยใช้ยาแก้ปวดผสมเครื่องดื่มชูกำลัง ทำให้เกิดอาการมินเมา ครอบครัวยุคใหม่ของเยาวชนมีอาชีพรับจ้าง และเกษตรกร การศึกษาส่วนใหญ่ระดับมัธยมและต่ำกว่า มีรายได้น้อย และฐานะยากจน ทำให้ครอบครัวขาดการดูแลอบรมสั่งสอนขาดความใกล้ชิดเยาวชนจึงใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด พบว่า ปัจจัยประกอบด้วย ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเยาวชนและผู้เสพยา ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านผู้นำท้องถิ่น ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กลุ่มเพื่อน ผู้เสพ ผู้ค้ายาเสพติด และองค์กรภายในชุมชน ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ องค์กรหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด นักวิชาการและเครือข่ายชุมชนด้านยาเสพติด ซึ่งในแง่ของการป้องกันและแก้ไข จำเป็นต้องรู้ถึงปัจจัยและสาเหตุของเด็กและเยาวชนที่หันไปใช้ยาเสพติดนำมาซึ่งความสำเร็จในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน

3. แนวทางในการดำเนินงานของชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง พบว่า แนวทางในการแก้ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดโดยใช้หลักการหรือแนวทางการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งปัจจัย ด้านประชาชนในชุมชน ครอบครัว เยาวชน กลุ่มเพื่อน ผู้ค้า ยาเสพติด ผู้ติดยาเสพติด ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกับปัจจัยภายนอกชุมชน คือ องค์กรหน่วยงานภายนอกชุมชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล ในรูปของการวางแผนดำเนินงานและติดตามประเมินผล

อภิปรายผล

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 3 ประการดังนี้ 1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การติดยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนในจังหวัดอ่างทอง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง 3) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สถานการณ์พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดกลุ่มเยาวชนในจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย 1) แนวโน้มของการแพร่ระบาดสูงในเขตอำเภอเมือง อำเภอวิเศษชัยชาญ และอำเภอโพธิ์ทอง 2) เยาวชนหรือผู้ติดยาเสพติดมีแนวโน้มเป็นเด็กและเยาวชนอายุ 12-15 ปี โดยเฉพาะเยาวชนนอกโรงเรียนมีการว่างงานและไม่ได้ศึกษาต่อ 3) ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตรและรับจ้างทั่วไป มีการศึกษาต่ำมีรายได้น้อย บางส่วนมีปัญหาครอบครัว แยกแยก ขาดการดูแลอบรมเลี้ยงดู มีรายได้น้อยไม่พอต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 4)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดของประชาชนในจังหวัดอ่างทอง ได้แก่ ปัจจัยความรู้และสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยกลุ่มเพื่อน และปัจจัยด้านครอบครัว

5) ตัวยาเสพติดแพร่ระบาดมากที่สุด คือ ยาบ้า รองลงมาคือ กัญชา ยาไอซ์ สารระเหย กระทั่งอม และที่เริ่มระบาดมากคือ ยาแก้ปวดผสมน้ำอัดลม เช่น ทรามาดอล เมื่อใช้แล้วมีอาการมึนเมาไม่สามารถตรวจได้ และไม่ผิดกฎหมาย 6) กลุ่มค้ายาเสพติดส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ค้ารายเก๋าทั้งที่พื้นที่โทษและยังไม่ได้ถูกจับกุม เยาวชนและผู้ติดยาที่ผ่านการบำบัดกลุ่ม การค้าในพื้นที่เชื่อมโยงกับผู้ค้านอกพื้นที่และเครือข่ายในเรือนจำ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2553) จากการสำรวจปี พ.ศ.2559 มีผู้เสพและใช้ยาเสพติดรวมทั้งสิ้น 177,739 คน โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 15-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.50 และจากสถิติของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอ่างทอง (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอ่างทอง, 2560) จากข้อมูลสถิติของปี 2560 รายงานว่า ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน อายุระหว่าง 15-20 ปี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชิตาพร เอี่ยมสะอาด, 2549) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของครอบครัวที่มีต่อการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนนักศึกษาในเขตจังหวัดชุมพร ระนอง และสุราษฎร์ธานี พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียน นักศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ปัจจัยด้านการปลูกฝังค่านิยมของครอบครัว และปัจจัยด้านกฎระเบียบข้อบังคับของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับบทบาทความต้องการติดยาเสพติดอยู่ในระดับที่ดีและสอดคล้องกับงานวิจัย (จันทิตา พฤษานานนท์, 2538) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น พบว่า มีจำนวนมากกว่าครึ่งของกลุ่มวัยรุ่นที่ถูกชักชวนและทำหายใจจากเพื่อนให้ทดลองกระทำในสิ่งที่เกิดอันตรายต่อสุขภาพ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนในการป้องกัน แก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย ปัจจัยภายในชุมชน และปัจจัยภายนอกชุมชน ปัจจัยภายในชุมชน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านตัวเยาวชนและผู้ติดยาเสพติด มีปัญหาส่วนตัวด้านบุคลิกภาพเครียดวิตกกังวล ซึมเศร้า มีปัญหาครอบครัว มีปัญหาการเรียน อยากรู้ อยากลอง ถูกชักจูงจากเพื่อน ขาดความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด ขาดกิจกรรม

และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 2) ปัจจัยด้านครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู มีส่วนต่อพฤติกรรมของเยาวชนและผู้ติดยาเสพติด ปัญหาอาจเกิดจากครอบครัวแตกแยก การทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัวขาดความรัก ความอบอุ่น ครอบครัวยากจนไม่มีเวลาให้ ครอบครัวใกล้ชิดยาเสพติดหรือเสพยาเสพติด ความกดดัน และความคาดหวังของครอบครัวที่มีต่อเยาวชนและผู้ติดยาเสพติด 3) ปัจจัยด้านชุมชนเพื่อประชาชนในชุมชน ต้องมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน มีความรู้ความเข้าใจในโทษภัยของยาเสพติด และมีความเข้าใจที่จะป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ปัญหาที่เกิดในชุมชน ชุมชนย่อมรู้ว่าใครค้าใครเสพ ใครเกี่ยวข้อง และจะร่วมกันป้องกันแก้ไขปัญหายาอย่างไร 4) ปัจจัยด้านผู้นำท้องถิ่น ต้องสร้างจิตสำนึกเพิ่มความสามารถส่งเสริมศักยภาพของผู้นำท้องถิ่น ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา วางแผน ดำเนินการติดตามประเมินผล ผู้นำที่สำคัญได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองกรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำ และองค์กรในท้องถิ่น มีความมุ่งมั่นในการทำงานสนับสนุนทั้งด้านวิชาการและงบประมาณ 5) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กลุ่มเพื่อน ผู้ติดยาเสพติด และผู้ค้า ผู้ติดยาเสพติดในชุมชน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง ต้องให้ความรู้ความเข้าใจ ดำเนินการควบคุมตรวจตราจับกุมเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมชี้แจงทำความเข้าใจให้เลิกค้าเลิกเสพยาเสพติด เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัจจัยภายนอก ได้แก่ 6) ปัจจัยด้านองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น TO BE NUMBER ONE กองทุนแม่ของแผ่นดิน ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับภาค ระดับจังหวัด องค์กรบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานจังหวัด สำนักงานอำเภอ สำนักงานส่งเสริมสุขภาพชุมชน (สสส.) สถาบันการศึกษา นักวิชาการ อบรมให้ความรู้ด้านวิชาการ ศึกษาวิจัยปัญหาการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการและติดตามประเมินผล 7) เครือข่ายชุมชน จัดตั้งเครือข่ายชุมชนระหว่างชุมชน ศูนย์กลางเครือข่ายแต่ละภาคเครือข่ายชุมชน ด้านยาเสพติดที่เหมาะสมที่สุด เกิดจากการจัดตั้งเครือข่ายแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์โดยใช้การศึกษาดูงาน อบรมสัมมนา และจัดเวทีชาวบ้าน การป้องกันแก้ไขยาเสพติดในอดีตที่ผ่านมาเน้นให้ความสำคัญกับการจับกุมคุมขังและมาตรการทางกฎหมายแต่ปัญหายาเสพติดไม่ลดลงและหมดไปกับมีแนวโน้มเพิ่มความรุนแรงเพราะปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาด้านโครงสร้างเกี่ยวข้องกับคน คือผู้ค้า ผู้เสพ ผู้เกี่ยวข้องและยาเสพติดซึ่งมีหลายประเภท การป้องกันแก้ไขจึงจำเป็นต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วม

ในการป้องกันแก้ไขเพราะชุมชนรับรู้รับทราบว่าเป็นผู้ค้าผู้เสพ ชุมชนมีผลกระทบโดยตรงรวมทั้งปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่ องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดร่วมดำเนินการวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สิทธิณัฐ ประพุทธนิติสาร ราไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย และจันทร์ศิริ วาทหงส์, 2547) ได้ศึกษาในการถอดบทเรียนความสำเร็จของชุมชนในการแก้ไขปัญหาสารเสพติดแบบครบวงจรและยั่งยืน ตำบลไชยสถาน อำเภอสารภี และหมู่บ้านบวกเตย ตำบลโป่งแยงนอก อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการศึกษาด้วยการทบทวนเรื่องราว เหตุการณ์ และกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนทั้งสอง ผลจากการถอดบทเรียน คณะผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบและกระบวนการทำงานแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีส่วนร่วม โดยการศึกษาผ่านพัฒนาการของกระบวนการทำงานแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีส่วนร่วม ระหว่างกลไกชุมชน คือ แกนนำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และทีมงานเฉพาะกิจ) องค์กรชุมชน และสถาบันในชุมชน (วัด/โรงเรียน) กับกลไกสนับสนุนจากภายนอกชุมชน (องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด) จนนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของชุมชนที่มีประสิทธิภาพ และผลจากการศึกษาวิจัยปัจจัยกลุ่มเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงติดยาเสพติดของวัยรุ่นของ (จันทิชาติตา พฤกษานานนท์, 2538) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น พบว่า มีจำนวนมากกว่าครึ่งของกลุ่มวัยรุ่นที่ถูกชักชวนและทำหายจูงใจจากเพื่อนให้ทดลองกระทำในสิ่งที่เกิดอันตรายต่อสุขภาพ และผลงานวิจัยที่ให้ความสำคัญของปัจจัยด้านผู้นำท้องถิ่นนำมาซึ่งความสำเร็จในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน ผลงานวิจัย (จักรกฤษณ์ พิญาพวงค์ และคณะ, 2544) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของผู้นำชุมชนและสถานการณ์การใช้ยาเสพติดของชุมชนในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่าบุคคลที่ให้ข้อมูลข่าวสารบ่อยที่สุดมีความสัมพันธ์กับการรับรู้สาเหตุและการป้องกันการใช้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดจำเป็นต้องนำปัจจัยหรือสาเหตุเด็กและเยาวชนหันไปใช้ยาเสพติดนำมาใช้เป็นปัจจัยในการดำเนินการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสังคม มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ จำเป็นที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันแก้ไข ทั้งปัจจัยภายในชุมชน ได้แก่ ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น องค์กรท้องถิ่น ผู้ค้า ผู้เสพ และองค์กรหน่วยงานภายนอกทั้งที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต้องร่วมกันวางแผนดำเนินการติดตามประเมินผล

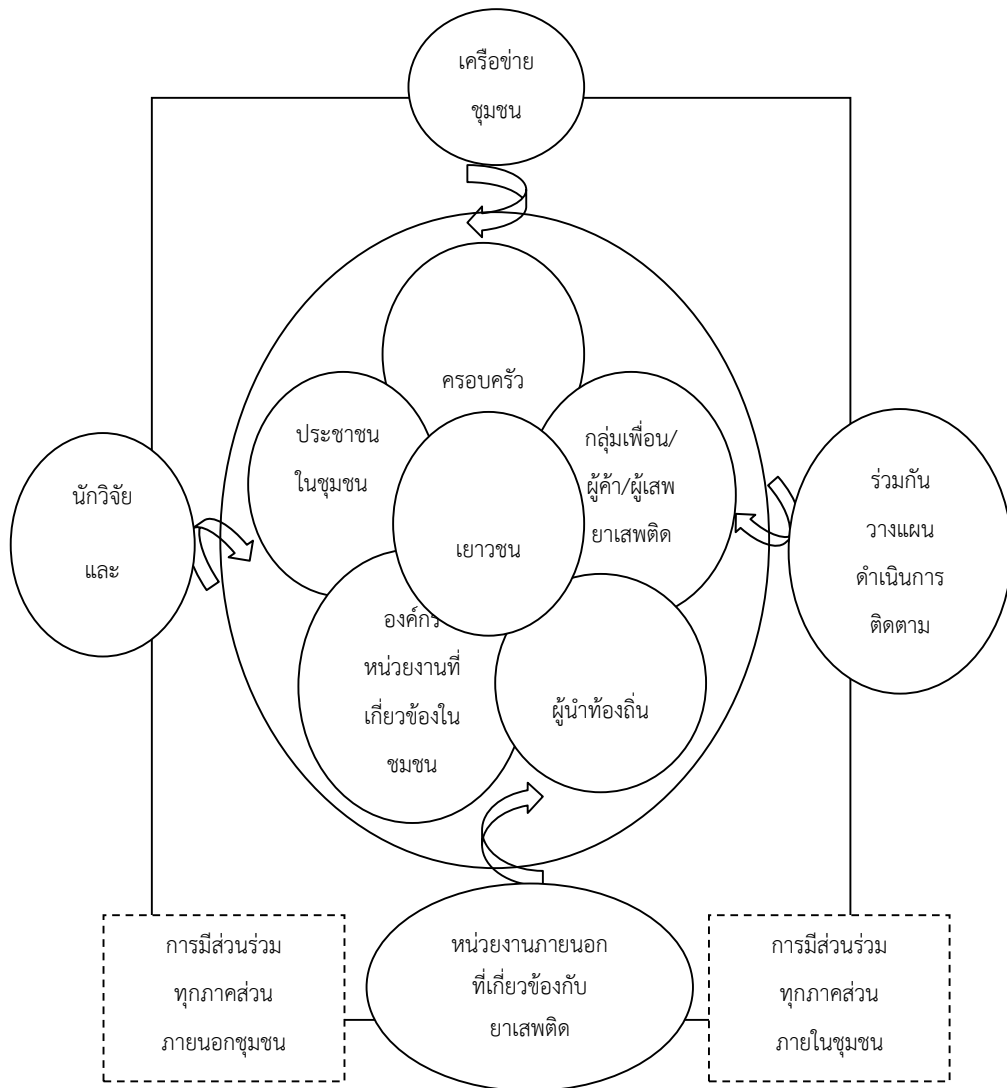
3. แนวทางในการดำเนินงานของชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการป้องกันแก้ไข ปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง 1) แนวทางในการดำเนินงานของชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการป้องกันแก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง ใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่ ปัจจัย ภายในชุมชน ได้แก่ เยาวชน ผู้ติดยาเสพติด ครอบครัวชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้ค้ายาเสพติด ร่วมกับปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่ องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายชุมชนร่วมกัน วางแผนการดำเนินการและติดตามประเมินผล เพื่อนำไปสู่การป้องกันและแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน 2) การเพิ่มศักยภาพและบทบาทขององค์กรในท้องถิ่น โดยใช้องค์กรหน่วยงานในท้องถิ่นร่วม ป้องกันแก้ไขปัญหา เช่น วัด โดยมีพระทำหน้าที่ในการอบรม สั่งสอน ปฏิบัติธรรม โดยใช้หลัก พุทธธรรมในการแก้ปัญหา บทบาทของโรงเรียนโดยครูให้ความรู้อบรมสั่งสอนมีกิจกรรมที่ ส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของเยาวชน แนวทางในการแก้ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่อ การติดยาเสพติดกลุ่มเยาวชน ในจังหวัดอ่างทอง พบว่า แนวทางในการแก้ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดโดยใช้หลักการหรือแนวทางการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งปัจจัยด้าน ประชาชนในชุมชน ครอบครัว เยาวชน กลุ่มเพื่อน ผู้ค้ายาเสพติด ผู้ติดยาเสพติด ผู้นำท้องถิ่น ร่วมกับปัจจัยภายนอกชุมชน คือ องค์กรหน่วยงานภายนอกชุมชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร่วม คิดตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล ในรูปของการวางแผน ดำเนินงานและติดตามประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ (รุ่งทิพย์ กล้าหาญ และบรรชกร กล้าหาญ, 2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยหลัก พุทธธรรมในหมู่บ้านป่าไผ่ ต.แม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ เพื่อศึกษากระบวนการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ดำเนินงานประกอบด้วย 1) การสร้างสำนึกและการมีส่วนร่วม โดยการเริ่มคิด ร่วมค้นหาสถานการณ์ สาเหตุของปัญหาและวิธีการ ป้องกันแก้ไขผ่านกลไกการจัดประชุมประชาคม 2) การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) การใช้มาตรการทางสังคม 4) การปรับใช้ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น 5) การให้ การศึกษาเรียนรู้ 6) การสร้างเยาวชนแกนนำรุ่นใหม่ 7) การสร้างเครือข่ายทั้งภายในและนอก ชุมชน 8) การบูรณาการสู่สถานศึกษา 9) การฟื้นฟูบำบัด 10) ระบบอาสาสมัครชุมชน และ 11) การใช้มาตรการทางกฎหมาย และงานวิจัยของ (สิทธิณัฐ ประพุทธิติสาร รำไพพรรณ อภิชาติ พงศ์ชัย และจันทร์ศิริ วาทหงส์, 2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการถอดบทเรียนความสำเร็จของ

ชุมชนในการแก้ไขปัญหาสารเสพติดแบบครบวงจรและยั่งยืน ตำบลไชยสถาน อำเภอสารภี และหมู่บ้านบวกเตี้ย ตำบลโป่งแยงนอก อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยการศึกษาผ่าน พัฒนาการของกระบวนการทำงานแก้ไขปัญหาสารเสพติดอย่างมีส่วนร่วม ระหว่างกลไกชุมชน คือ แกนนำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และทีมงานเฉพาะกิจ) องค์กรชุมชน และสถาบันในชุมชน (วัด/โรงเรียน) กับกลไกสนับสนุนจากภายนอกชุมชน (องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด) จนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสารเสพติดของชุมชนที่มีประสิทธิภาพ อาจสรุปได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) มีการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความร่วมมือในการทำงาน พัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนระหว่างเจ้าหน้าที่ นักพัฒนาชุมชน ภาครัฐ และองค์กรพัฒนาเอกชน ร่วมกัน 2) จัดเวทีการร่วมปรึกษาหารือระหว่างนักพัฒนาชุมชนกับแกนนำชุมชนเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและสถานการณ์ปัญหาทั่วไปในชุมชน ช่วยกันระดมความคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของชุมชน คือ ปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม โดยกลไกปฏิบัติการในชุมชน 3) มีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานตามแผนงานในด้านต่างๆ การเตรียมคน เตรียมข้อมูล เตรียมทรัพยากร เตรียมแผนงาน และเตรียมชุมชน 4) การดำเนินการแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ร่วมดำเนินการในการแก้ไขปัญหาครอบคลุม กลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ค้า ผู้เสพ และกลุ่มเสี่ยง ในลักษณะต่างๆ ทั้งการปราบปราม การฟื้นฟู การป้องกัน และการเฝ้าระวัง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสถานการณ์ และ 5) ดำเนินติดตามประเมินผลการทำงานและแก้ไขปัญหาอุปสรรค อย่างต่อเนื่องโดยใช้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่น

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันแก้ไข
ปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 รัฐบาลควรกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นวาระแห่งชาติโดยมีมาตรการ หน่วยงานที่รับผิดชอบติดตาม เร่งรัดตรวจสอบ ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเฉพาะการป้องกันแก้ปัญหาเสพติดในระดับชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีความใกล้ชิดกับปัญหาที่มีความครอบคลุมทั้งประเทศ

1.2 องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทั้งองค์กรของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรประชาชน และองค์กรเอกชน ควรตระหนักถึงความสำคัญให้ความสนใจกับการป้องกันแก้ปัญหาเสพติดของท้องถิ่นและชุมชนอย่างแท้จริง โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ประกอบด้วย หลักร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล

1.3 กรมการศาสนา มหาเถรสมาคม และรัฐบาลควรสานต่อโครงการหมู่บ้านศีล 5 ให้ดำเนินการต่อไป เพราะจะเกิดผลดีต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนและเยาวชน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 จากการศึกษาวิจัยความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง สามารถนำผลจากการศึกษานำไปใช้ประกอบแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนในจังหวัดอ่างทอง และจังหวัดอื่นๆ

2.2 ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างมีความซับซ้อน การแก้ปัญหาโดยการปราบปรามดำเนินการทางกฎหมายอย่างเดียวไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน จะเห็นได้จากจำนวนของผู้กระทำความผิดด้านยาเสพติดมีเพิ่มมากขึ้น จำเป็นต้องใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะประชาชน ชุมชน และองค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันคิดตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล

2.3 ควรสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนและเยาวชน โดยใช้วัดและพระสงฆ์ในการอบรมปฏิบัติธรรมให้มีคุณธรรมจริยธรรม ประพฤติดีปฏิบัติชอบ โดยเฉพาะหลักธรรม ได้แก่ ศีล 5 และไตรสิกขา

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบ/ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับชุมชน ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยสังเคราะห์รวบรวมงานวิจัย ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อรวบรวมเป็นองค์ความรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาหาความรู้ และเป็นประโยชน์ในงานพัฒนาและป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

เอกสารอ้างอิง

จักรกฤษณ์ พิณญาพงค์ และคณะ. (2544). รูปแบบการป้องกันและเฝ้าระวังการใช้สารเสพติด โดยความร่วมมือของผู้นำชุมชน กรณีตำบลบ้านเสี้ยว อำเภอปากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์.

ใน รายงานวิจัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

จันทิชาติตา พุกชานานนท์. (2538). “พฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น”. สงขลานครินทร์เวชสาร, 12(3), 141-143.

ชิตาพร เอี่ยมสะอาด. (2549). ทบาทของครอบครัวที่มีต่อการป้องกันการติดยาเสพติดของ นักเรียนนักศึกษาในเขตจังหวัดชุมพร ระนอง และสุราษฎร์ธานี. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

รุ่งทิพย์ กล้าหาญ และบรรชกร กล้าหาญ. (2552). “กระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยหลักพุทธธรรมในหมู่บ้านป่าไผ่ ต.แม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่”. ใน รายงานวิจัย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต เชียงใหม่.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (ม.ป.ป.). สถิติจำนวนและร้อยละของคดีเด็ก และเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. เรียกใช้เมื่อ 10 พฤษภาคม 2559 จาก

https://www2.djop.moj.go.th/media/k2/attachments/back_offend.pdf

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2553). ความรู้แนะแนวทาง ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน ป.ป.ส.

สิทธิณัฐ ประพุทธนิตินสาร ราไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย และจันทร์ศิริ วาหงส์. (2547). การ
ถอดบทเรียนความสำเร็จของชุมชนในการแก้ไขปัญหาสารเสพติดแบบครบวงจรและ
ยั่งยืน. ใน รายงานวิจัย. ศูนย์วิชาการสารเสพติดภาคเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
สำนักงานสถิติจังหวัดอ่างทอง สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการ
สื่อสาร. (2559). รายงานวิเคราะห์สถานการณ์การจัดทำข้อมูลเชิงพื้นที่จังหวัด
อ่างทอง. อ่างทอง: สำนักงานสถิติจังหวัดอ่างทอง.